

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI KADENCJA**

Warszawa, dnia 8 czerwca 2006 r.

Druk nr 167

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 77 ust. 1, w związku z art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu, my niżej podpisani senatorowie wnosimy o podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu **ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych.**

Do reprezentowania nas w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniamy senatora Janusza Gałkowskiego.

W załączeniu przekazujemy projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

(-) Piotr Łukasz J. Andrzejewski	(-) Jarosław Lasecki
(-) Mieczysław Augustyn	(-) Tadeusz Lewandowski
(-) Aleksander Bentkowski	(-) Andrzej Łuczycki
(-) Piotr Boroń	(-) Mieczysław Maziarz
(-) Jerzy Chróścikowski	(-) Stanisław Piotrowicz
(-) Janusz Gałkowski	(-) Lesław Podkański
(-) Stanisław Karczewski	(-) Ludwik Zalewski
(-) Bronisław Korfanty	(-) Piotr Zientarski

USTAWA

z dnia
o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych

Art. 1.

W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 z późn. zm.¹) w art. 50 § 3 otrzymuje brzmienie:

"§ 3. W razie nieuiszczenia grzywny, zamienia się ją na karę pozbawienia wolności do siedmiu dni, biorąc pod uwagę rodzaj przewinienia, warunki osobiste ukaranego oraz stopień jego winy. Od postanowienia przysługuje zażalenie; przepis § 1 stosuje się odpowiednio."

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 30 czerwca 2006 r.

¹ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1787, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, Nr 213, poz. 1802 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 188, poz. 1838 i Nr 228, poz. 2256, z 2004 r. Nr 130, poz. 1376, Nr 185, poz. 1907 i Nr 273, poz. 2702 i poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i poz. 1417, Nr 178, poz. 1479 i Nr 249, poz. 2104.

UZASADNIENIE

Konieczność przygotowania projektowanej ustawy wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 lipca 2005 roku (sygn. akt SK 26/04). Wyrok ten dotyczył niezgodności z Konstytucją art. 50 § 3 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (określanej w dalszej części uzasadnienia jako "P.u.s.p."). Trybunał orzekł, że przepis ten jest niezgodny z art. 78 i art. 176 ust. 1 w związku z art. 41 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w jakim nie przewiduje zażalenia na postanowienie o zamianie kary porządkowej grzywny na karę pozbawienia wolności.

Sąd może ukarać karą porządkową grzywny w razie naruszenia powagi, spokoju lub porządku czynności sądowych albo ułżnienia sądowi, innemu organowi państwowemu lub osobom biorącym udział w sprawie (art. 49 § 1 P.u.s.p.). Od postanowienia o ukaraniu karą porządkową przysługuje zażalenie.

Natomiast brak jest możliwości zaskarżenia orzeczenia wydanego na podstawie art. 50 § 3 P.u.s.p., co narusza konstytucyjne prawo do zaskarżenia orzeczenia pierwszoinstancyjnego (art. 78 Konstytucji) oraz do rozpatrzenia sprawy w postępowaniu dwuinstancyjnym (art. 176 ust. 1 Konstytucji). W postępowaniu prowadzonym na podstawie art. 50 § 3 P.u.s.p. ingerencja sądu w konstytucyjnie chronioną sferę wolności osobistej (art. 41 ust. 1 Konstytucji) następuje bez uprzedniego merytorycznego zbadania przez sąd powodów, które sprawiły, iż osoba ukarana grzywną nie wykonała ciężącego na niej obowiązku. Trybunał Konstytucyjny uznał, iż fakt, że ukaranie karą porządkową następuje na podstawie i w trybie przepisów P.u.s.p., a nie na podstawie procedur sądowych regulujących rozpoznawanie określonych spraw, nie usprawiedliwia braku zachowania standardów zasadniczego postępowania sądowego.

Wydanie postanowienia o zamianie kary porządkowej na porządkową karę pozbawienia wolności skutkuje naruszeniem wolności osobistej człowieka. Niezgodność zakwestionowanego przepisu z art. 41 ust. 1 Konstytucji wiąże się z faktem pozbawienia wolności na podstawie niezaskarżalnego postanowienia sądu, a zatem w trybie, który nie odpowiada wymogom sprawiedliwej procedury.

Projektowana regulacja zawiera nowe brzmienie art. 50 § 3, w myśl którego decyzja o zamianie kary porządkowej grzywny na karę pozbawienia wolności będzie podlegała weryfikacji przez sąd drugiej instancji. Pozwoli to na zbadanie przyczyn nieuiszczenia grzywny i ocenę, czy w określonych okolicznościach wymierzenie kary pozbawienia wolności jest celowe.

Zaproponowane w projekcie rozwiązanie ustawowe dotyczące postępowania sądowego, a takim jest postępowanie o ukaraniu karą porządkową, uwzględnia wymogi

wynikające z art. 176 ust. 1 Konstytucji, w myśl którego postępowanie sądowe jest dwuinstancyjne. Sąd wydający postanowienie o zamianie kary porządkowej grzywny na karę pozbawienia wolności nie jest sądem odwoławczym. Z tego względu konieczne jest przyznanie zainteresowanym dalszych środków prawnych, umożliwiających kwestionowanie orzeczenia sądu.

Projektowana regulacja zakłada, że przy zamianie kary grzywny na karę pozbawienia wolności sąd będzie brał pod uwagę rodzaj przewinienia, warunki osobiste ukaranego oraz stopień jego winy. Od postanowienia w tym zakresie będzie przysługiwało zażalenie. Projekt ustawy przewiduje odpowiednie stosowanie art. 50 § 1 P.u.s.p., z którego wynika, że zażalenie przysługuje do sądu bezpośrednio przełożonego, a gdy zostało wydane przez sąd apelacyjny – do Sądu Najwyższego. Ponadto przywołany przepis przewiduje, że do zażalenia stosuje się przepisy o postępowaniu właściwe w sprawie, w której zastosowano karę porządkową; w przypadku wniesienia zażalenia sąd, który wydał zaskarżone postanowienie, może wstrzymać wykonanie kary porządkowej.

Zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego przepis art. 50 § 3 P.u.s.p. traci moc obowiązującą z dniem 30 czerwca 2006 roku. W projekcie ustawy proponuje się wejście nowego rozwiązania w życie z tym dniem.

Przedmiot projektowanej ustawy pozostaje poza obszarem regulacji prawa Unii Europejskiej.

T ł o c z o n o z p o l e c e n i a M a r s z a ł k a S e n a t u
